

EL PARLAR DE PRATDIP

Catalunya gaudeix d'una àmplia varietat de dialectes, tants que molts d'ells són grans desconeguts. Un exemple en són els parlars de transició, és a dir, aquells que es troben en una zona fronterera entre dialectes, fet que els permet gaudir d'una gran riquesa lingüística tant en l'àmbit fonètic com morfològic i lèxic. En aquest grup de parlars es troba el parlar d'un poble anomenat Pratedip.

Tot i estar situat al Camp de Tarragona i proper a la ciutat de Tarragona, on es parla el dialecte central, ha mantingut i segueix mantenint un parlar propi que combina característiques del dialecte occidental amb característiques del dialecte oriental, zona on es troba situat. Descobrir el perquè d'aquesta diferència en una mateixa llengua, i dins d'un mateix dialecte, va ser un dels motius que van impulsar l'elaboració del meu treball de recerca *Els animals al parlar de Pratedip*, i que intenta recollir algunes de les particularitats d'aquest parlar de transició. En aquest treball s'ha intentat recuperar una part de la història d'aquesta variant. Aquests objectius es van aconseguir a partir de la consulta bibliogràfica específica sobre els dialectes catalans i els parlars de transició, que constitueix la part més teòrica del treball juntament amb una breu descripció geogràfica i històrica de l'indret dins del municipi, i sobretot a partir de les entrevistes a cinc informants. Aquestes entrevistes, de duració aproximada de dues hores, es van realitzar sobre el camp semàntic dels animals i van ser elaborades a partir de tota una sèrie de fotografies a fi d'evitar la influència del català estàndard en la persona entrevistada. Els informants, d'altra banda, van ser seleccionats per obtenir la màxima informació possible, informació que s'anava recollint tant en àudio com per escrit. Així, es va poder observar la gran riquesa lingüística de què gaudeix aquest parlar en l'àmbit fonètic, morfològic i, sobretot, lèxic. En aquest últim nivell s'han arribat a recollir mots propis d'aquest indret, com per exemple *col·legut*, mot utilitzat en lloc de formiga, o *sagalla* per cabrida, *matarife* per matador, *titota* en lloc de polla d'índia, *pallerola* en lloc d'alosa, *pitxons* per colomins, *grunt* en lloc de parrup, *dúbol* per voltor o duc, *santapica* en lloc de centpeus o *vaqueta* per caragola. S'ha pogut observar, doncs, que, com a conseqüència de l'aïllament a què ha estat sotmès Pratedip perquè està envoltat de muntanyes i perquè és un indret de transició, els seus parlants han anat elaborant, al llarg de la història, un parlar característic amb construccions lingüístiques i lèxic únic i propi que, a poc a poc, s'anirà perdent. *Els animals al parlar de Pratedip* no ha permès només una aproximació detallada a un parlar de transició concret, sinó que també ha generat la reflexió sobre la precarietat en què es troben alguns dialectes, variants i parlars catalans per la influència creixent del català estàndard, la llengua de l'educació i els mitjans de comunicació, que sobretot, ja des de fa temps, influeix en la parla de les noves generacions.

Personalment, aquest treball m'ha donat l'oportunitat de saber una mica més dels indrets on he passat gran part de la meua vida i on he crescut sentint

aquest parlar específic que des d'un principi em va enganxar. Encara ara segueixo sorprenent-me, una vegada l'he après a escoltar, de la gran varietat de lèxic que amaga, així com també de la gran varietat d'estructures lingüístiques que «descobreix» (tal com els parlants del poble de Prasdip diuen, ja que mantenen la forma del català antic) cada dia. El parlar de Prasdip és només un petit tast de la varietat que s'estén per tot el territori de parla catalana, però tot i així la seva riquesa ha aconseguit que aquest treball fos possible.

Extret del treball de recerca,
Els animals al parlar de Prasdip

MARTA ROVIRA
Institut Martí i Franquès

16 de juny del 2010